לחלק בין ערך איש לערך אשה: יצא

מחותך או מסורם וכו': א"ר אלעזר שאפילו

הראש עמהן ור' יוחנן אמר לא שנו אלא שאין

הראש עמהן אבל הראש עמהן יו (הראש

פומר) לימא בדשמואל קמיפלגי יידאמר

שמואל אין הראש פומר בנפלים בשלם דכולי

עלמא לא פליגי כי פליגי במחותך דמר סבר

ומר סבר במחותך נמי חשיב יי(לישנא אחרינא

מעמא דיצא מחותך או מסורם הא כתקנו

הראש פוטר תרוייהו לית להו דשמואל דאמר

שמואל אין הראש פומר בנפלים) איכא

דמתני לה להא שמעתתא באפי נפשה א"ר

אלעזר לאין הראש כרוב אברים ורבי יוחנן

אמר "הראש כרוב אברים וקמיפלגי

בדשמואל תנן יצא מחותך או מסורם משיצא

רובו הרי הוא כילוד מדקאמר (6) מסורם

בשלם הוא דקחשיב במחותך

לא קחשיב

סי' קלד סעיף י: פה ד מיי' שם הלי"ט סמג :ט מעיף שם סעיף ט שם נוש"ע שם סעיף ט:

בו ה מייי פ"א מהלי

מחוסרי כפרה הלי ו:

בו ו מיי פ"י מהלי איסורי

ביאה הלי"ט:

ביאה הלי"ט:

בוא מיי פ"א מהלי

מחוסרי כפרה הל"ו ז: שם ח מיי׳ פ״ד מהלי בכורות הלי״ג וע׳ טוש"ע יו"ד סימן שטו סעיף

תום' הרא"ש

יוסי אומר משיצא כתקנו " מאי קאמר. פרש״י וכי ס״ד מאי קאמר. פרש״י וכי ס״ד דמסורס ברובא לאו ילוד הוא ומפרש רב פפא ר׳ יוסי הוא המפרש רב פפא רייחסי אדיוקא דת"ק קאי הא דקאמר הא כתקנו הראש פוטר וקאמר ר'יוסי משיצא רובו כתקנו דאפילו כתקנו בע"ר רובא ומיהו גם במטורט נמי הוי כילוד ביני ורב זכוד מינו בילוד ברובו ורב זביד פריך ליה לרב פפא דמשמע ליה כלומר דלפי דברי רב פפא . אדיוקא דת״ק דא״כ הו״ל . למימר אפי' כתקנו עד שיצא רובו אבל מדקאמר שיצא רובו אבל מדקאמר משיצא משמע שבא להקל דבקל הוי לידה טפי מלת״ק, ותימה אי קאי אמאי דקאמר ת״ק יצא מחותך מסורס משיצא רובו (כלומר אלא) [כמו] דס״ד מעיקרא מקמי דדייק רב פפא וקאמר ר' יוסי משיצא כתקנו אז מהני רוב אבל מסורס לא מהני רוב א״כ אז לא בא ר' יוסי להקל והו"ל למימר עד שיצא רובו כתקנו. וי"ל דהא לא קשה ליה משום דר' יוסי . לא קאי אמאי דקאמר הת״ק . כלומר) לפי פשט הבריי משיצא רובו הרי זה כילוד וקאמר ר' יוסי אני אומר . רוקא משיצא רובו כתקנו אכל רב פפא שמגיה בדברי אבל רב פפא שמגיה בדברי ת"ק הא כתקנו הראש פוטר אי איתא דר' יוסי (אתא) [עלה] קאי הו"ל למימר עד שיצא רובו כתקנו הילכך משני רב זביד דר׳ יוסי אמר יוסי וחשיב ליה בקל ילוד טפי מת״ק. ולא כמו שפר״ח מחיים בר קיימא שפורון מוויים בו קיימא אבל בנפל אין הראש פוטר דלפי [זה] אמאי איתותב שמואל בבכורות דקאמר אין הראש פוטר בנפלים . בפ' יש בכור הא איכא ר' יבי ש בכו הוא איכה תשב הכא דקאי כוותיה: תשב לזכר ולנקבה ולנדה. ותימה אמאי תשב שבועים לנקבה והא ספק ספיקא . הוא דשמא לא ילדה ואת״ל ילדה אימור זכר הואי ילדה אימור זכר הואי ובפ״ק דב״ק משמע שיש לנו להקל בספק ספיקא גבי שליא שיצתה מקצתה ביום הראשון וי״ל דא״כ אם תראה ביום ל״ד ותחזור בגמרא דמשום חששא דזכר מקולקלת עד יום מ״ח ואמאי (לא) תהא מקולקלת דשמא לא ילדה כלל ואת״ל ילדה אימור נקבה הואי אלא ודאי לא אמרינן הכא

לחלק. הילכך אי לאו ה"א ואם לא ממעט טומטום אבל הכא מדה"ל 🦷 ה"ג אמר רב פפא כתנאי יצא מחותך או מסורם בו' מאי קאמר. 🛚 פד א ב ג מיי פיי מסל דאין סברא דברוב שלם ומסורם או ברוב כתקנו ומחותך לא הוי לרבי יוסי כילוד וקאמר רב פפא דגרסינן בברייתא מחותך

פוטר והיינו פלוגתייהו דרבי יוחנן ורצי אלעזר: מבלל דבמסורם רובו נמי לא פומר. וח"ת ודלמה ר׳ יוסי אתא למימר דאפי׳ כתקנו בעינן רוב ואין הראש פוטר וה״ה דבמסורס נמי סגי ברוב וי"ל דא"כ הוה ליה לרבי יוסי למימר אפילו כתהנו עד שילה רובו והוה משמע שבה להחמיר לכך משני רב זביד מדקאמר שמשילא רובו כתקנו ולא קאמר עד שיצא משמע דרבי יוסי בא להקל וה"ק יצא מחותך מסורם עד שיצא רובו הא כתקנו הרחש פוטר ור' יוסי מקיל וקאמר (או עד שילא) כתקנו לחיים פירוש מה שחשוב חיים דהיינו רוב ראשו כדמפרש בברייתא בסמוך ר' יוסי אומר משילא רוב ראשו ורבינו חננאל פירש לחיים בר קיימא דדוקא בר היימא הראש פוטר אבל לא בנפלים וקשה א"כ אמאי איתותב שמואל פרק יש בכור (בכורות דף מו:)

כיון דרבי יוסי קאי כוותיה: תשב לוכר ולנקבה ולנדה. אע"ג דהוי ספק ספקא תשב לנקבה דאי מטהרת לה מטומאת נקבה משום ספק ספקא הכי נמי נטהרנה אם ראתה בל"ד ומ"א מספק ספקא ולא ניחוש לזכר והוי תרי קולי לסתרן אהדדי אוכדפרשינן לעיל (כ) (ד' כד:) ומיהו בטועה בגמ' מחמרינן

אע"ג דאיכא כמה ספיקי: ולן הואיל ולא מנפה. וכגון שלא שהתה הבהמה בחוץ דאם שהתה אימור טנפה וילדה: אימר

למכתב אדם תשלחו וכתיב זכר ונקבה ש"מ לדרשא: ואפילו הראש עמהם. אמחותך קאי דהיכא דינא מחותך אפי׳ ינא הראש אין חשוב ולד עד שינא רובו: אין הראש פוטר בנפנים. ילא ראש הנפל כגון ומסורס הא מחותך וילא כתקנו הראש פוטר ולרבי יוסי אין הראש

> למים: אמאי משב לנדה. ניתיב לה מיהא ימי טוהר דוכר: שילאה מלאה.

> כשהיתה מעוברת ילתה לאפר: ובאה.

יולדת תאומים לשבעה אחד נגמרה לוכתו ואחד לא נגמרה לוכתו וילא ראש הנפל והחזירו ואח"כ יצא אחיו הוי בכור לכהן שאין ראש הנפל פוטר את הבא אחריו מן הבכורה ורבי אלעזרי אית ליה דשמואל: באנפי נפשיה. ולא אמתניתין. ואיכא בינייהו מאן דמתני לה אמתניתין משמע דאמחותך קא פליגי ואיכא למימר כדאמרן דבשלם אפי׳ ר' אלעזרי מודה דלית ליה דשמואל ומאן דמתני לה באנפי נפשיה משמע דאשלם נמי פליגי ובדשמואל: אין הראש כרוב אברים. יצא הראש אינו כילוד. ובנפל קאי דאי בבן קיימא ליכא למ"ד דהא מתניתין היא [כח.] יצא כדרכו משיצא רוב ראשו: כסקנו. ראש יצא תחלה וקאמר דבעינן רובה וקשיה לר׳ יוחנן: מהי קהמר. רבי יוסי משיצה כתקנו ס"ד דמסורס ברובא לאו ילוד הוא: מחותך ומסורס. מחותך ודרך מרגלותיו: הא כחקנו. דרך ראשו אפי׳ מחותך הראש פוטר: רובו לחקנו. תרוייהו בעינן במחותך: מתקיף לה רב זכיד. לתירולא דמתרלינן אליבא דרבי יוסי: מכלל דמסורם רובו נמי לא פער. בתמיה. כיון דרבי יוסי לאו אדיוקא קאי אלא אדקתני בגווה ילא מחותך ומסורס משיצא רובו ועלה קאי דרבי יוסי ואמר אע"ג דנפיק רובו בעינן נמי כתקנו מכלל דמסורס רובו נמי לא פטר בתמיה: אלא אמר רב זביד. רבי יוסי אדיוקא דת"ק קאי דאמר הא כתקנו הראש פוטר ואע"ג דמחותך וקאמר ר' יוסי אין הראש פוטר אלא שיצא כתקנו וכשאר ולדות שיולאין לחיים אבל מחותך אפילו כתקנו אין הראש פוטר: **כחקנו**. אפי׳ מחותך הראש פוטר: י מי שיצא כתקנו לחיים. הוא דראש פוטר אבל מחותך אפילו כתקנו בעינן רובו: לדעיו. טופל"ש: קרני ראשו. גובה ראשו שאצל העורף: בותנר' ואין ידוע מהו. אם זכר אם נקבה אבל יודעת היא שהוא ולד: לוכר ולנקבה. ימי טוהר דזכר וימי טומאה דנקבה: אין ידוע אם ולד היה אם לאו משב לוכר ולנהבה ולנדה. כלומר כשתראה תהא נדה שאין לה ימי טוהר דשמא לאו ולד הוא. ובגמראט מפרש למה הוזכר זכר הואיל ואין לה דם טוהר דאי משום טומאת לידה הא התני נקבה: גמ' והפילה. ואינה יודעת מה אם נפל אם רוח שהרי נפל ל) ובס"ל: לליעורו. ב) ס"ל ח) [בס"ח: חניעור], כי ס"ח הרי הוא כילוד, ג' [בכורות מו:], ד' ס"א ל"ג, ה' [נזיר מב. חולין ע. הוריות ג:], ו) נ"א ל"ג, ז' [לעיל כח.], ה) ולעיל יח.ן, ע) ולעיל יח: לקמן סט.], י) בס"א: אליעזר, כ) ז"ל משילא. בתקנו כו' ור"י מקיל וקאמו משיצא כתקנו כו'. רש"א,

הגהות הב"ח

(ה) גם' מדקחמר או מסורס וכו׳ הרי הוא כילוד: (3) תד"ה תשב כו׳ לעיל נ״ב בדף כו ריש ע״א:

גליון הש"ם

מ' אריכ"ל עכרה נהר וכו' עיל יח ע"ה: שם אי כי היולדות. כעין זה כתובות טו

הגהות מהר"ב רנשבורג

א] תור"ה משב וכו' דסתר אהדדי כדפרי לעיל דף כז ע"י כצ"ל:

לעזי רש"י

.[טינפל"ש טנפל"ש] צדעיים. **גלייר"א**. ליחה.

מוסף רש"י

בנפלים. בן שמונה שהוליה ראשו חי והחזירו וקדמו אחיו יילא, הוי בכור לכהן, שאין רלט, הוה צכול לפטן, עמק לאט הנפל פוטרו עד שילא לאטו ורוצו (בכורות מה). עברה נהר והפילה. ואין ידוע אס ולד הוא, מביאה קרבז ונאכל. מטאת העוף קובן באבלי מפחו טפון. שלה נאכלת, ולא אמרינן על הספק באה ואינה נאכלת, דדלמא לאו ולד הוא וחולין מלוקין הן ומליקת חולין נכלה

מכלל דמחותך כתקנו וקאמר משיצא רובו הרי זה כילוד קשיא לרבי יוחגן אמר לך רבי יוחנן אימא יצא מחותך ומסורם והא או קתני הכי קאמר יצא מחותך או שלם וזה וזה מסורם משיצא רובו הרי זה כילוד אמר רב פפא כתנאי יצא מחותך או מסורם משיצא רובו הרי הוא כילוד רבי יוםי אומר משיצא כתקנו מאי קאמר אמר רב פפא הכי קאמר יצא מחותך ומסורם משיצא רובו הרי הוא כילוד הא כתקנו הראש פומר רבי יוםי אומר משיצא רובו כתקנו מתקיף לה רב זביד מכלל דבמסורם רובו נמי לא פומר הא קי"ל ∞ידרובו ככולו אלא אמר רב זביד הכי קאמר יצא מחותך ומסורם משיצא רובו הרי זה כילוד הא כתקנו הראש פומר רבי יוםי אומר משיצא כתקנו לחיים תניא נמי הכי יצא מחותך יי(או) מסורם משיצא רובו הרי זה כילוד הא כתקנו הראש פוטר ר' יוסי אומר משיצא כתקנו לחיים ואיזהו כתקנו לחיים משיצא רוב ראשו ואיזהו רוב ראשו ר' יוסי אומר משיצאו צדעיו אבא חנן משום ר' יהושע אומר ימשיצא פרחתו וי"א משיראו קרני ראשו: בותני׳ ייהמפלת ואין ידוע מהו תשב לזכר ולנקבה אין ידוע אם ולד היה אם לאו תשב לזכר ולנקבה ולנדה: גבו • • מ"א"ר יהושע בן לוי יעברה נהר והפילה מביאה קרבן ונאכל הלך אחר רוב נשים ורוב נשים ולד מעליא ילדן תנן, אין ידוע אם ולד היה תשב לזכר ולנקבה ולנדה אמאי תשב לנדה לימא הלך אחר רוב נשים ורוב נשים ולד מעליא ילדן ימתני' בשלא הוחזקה עוברה וכי קאמר ריב"ל יכשהוחזקה עוברה ת"ש יבהמה שיצאה מלאה ובאה ריקנית הבא אחריו בכור מספק ואמאי הלך אחר רוב בהמות ורוב בהמות ולד מעליא ילדן והאי פשום הוא אמר רבינא משום דאיכא למימר רוב בהמות יולדות דבר הפוטר מבכורה ומעוטן יולדות דבר שאינו פוטר מבכורה וכל היולדות ממנפות וזו הואיל ולא מנפה אתרע לה רובא °אי כל היולדות משנפות הא מדלא משנפה בכור מעליא הוא אלא אימא רוב יולדות מטנפות וזו הואיל ולא טנפה אתרע לה רובא שכי אתא רבין אמר

בו ביום ריקנית: בכור מספק. שמא זה היה ולד והבא אחריו אינו בכור או שמא רוח הפילה והבא אחריו בכור מעליא הוא הילכך ספק הוא ויאכל במומו לבעלים ולא לכהן דהמוליא מחבירו עליו הראיה: והאי פשוע הוא. ויאכל בלא מום: מעופות. יום אחד קודם לידה כעין גלייר"א: **מסיב רבי יוסי**. אדר' יהושע בן לוי: **טועה**. ממתניתא דמיירי באשה טועה שלא ידעה עת לידתה:

אמין. תרי קולי דסתרי אהדרי אלא מוקמינן כל חד וחד אריניה וטמאה שבועים משום חומרא דנקבה ומקולקלת למנינה משום חומרא דנכר. ואע"ג דבשמעתא דטועה מחמירינן אע"ג דאיכא כמה ספיקות יש לחלק לתורת טומאה: דוב היולדות מטנפות. האי טינוף הוי קודם לידה ולא כמו טינוף דלעיל דהוי מיהוי הולד עצמו. ומיירי בשלא שהתה בחוץ כ"א מעט דאם שהתה הרבה אימור טינפה וילדה:

מתיב רבי יוםי ברבי חנינא מועה ולא ידענא מאי תיובתא מאי היא דתניא